

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD



Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud s-a întrunit recent într-o nouă ședință, la Căușeni

Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud (CRD Sud) s-a întrunit, în data de 14 septembrie, într-o nouă ședință, de astă dată la Căușeni, la lucrările acestea participând 20 din cei 32 de membri aleși. Factorii de decizie regionali au dezbătut un șir de subiecte importante, cum ar fi mersul implementării proiectelor investiționale aprobate pentru finanțare în anul 2017 și valorificarea mijloacelor financiare alocate în acest scop din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, extinderea proiectului "Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor din localitățile largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui raionul Leova", finanțat din sursele UE ș.a.

Totodată, factorii de decizie regionali au audiat raportul de evaluare a impactului proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut” și au decis să înainteze, spre examinare, Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale proiectul investițional depus în cadrul ultimului concurs al propunerilor de proiecte de către Consiliul Raional Căușeni, care țintește drept obiectiv sporirea atractivității investiționale în economia Regiunii de Dezvoltare Sud prin construcția rețelelor, comunicațiilor, a drumului de acces și amenajarea teritoriului în cadrul filialei Căușeni a Zonei Economice Libere Bălți.

Anunțându-se a fi deliberativă, în lipsa președintelui CRD Sud, Nicolae Molozea, ședința a fost prezidată de către Nicolae Gorban, președintele Consiliului Raional Căușeni, care a



dat start lucrărilor forului regional, enunțând principalele obiective și supunând votului agenda evenimentului.

La propunerea președintelui Consiliului Raional Cimișlia, Mihai Olărescu, susținută ulterior de majoritatea membrilor forului regional, de pe ordinea de zi a ședinței a fost exclusă chestiunea cu privire la alegerea vicepreședintelui CRD Sud, urmând ca asupra ei, precum și asupra necesității de a revizui, modifica și completa regulamentele de funcționare a CRD Sud și a ADR Sud să se revină la una din următoarele ședințe, după ce va fi finalizată la nivel central reformă structurală și instituțională care se află acum în plină desfășurare.

Prezent la lucrările CRD Sud în calitate de reprezentant al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), Igor Malai a ținut să-i asigure pe cei prezenți de faptul că autoritățile

centrale își propun de acum încolo nu doar să asigure continuitatea implementării politicilor de dezvoltare regională, ci și să impulsioneze acest proces, în această ordine de idei sarcina și responsabilitatea de a lua decizii importante la nivel de regiune, de a se implica și a coordona acțiunile întreprinse în acest sens fiind puse și în continuare pe umerii CRD Sud și ADR Sud.

În deschiderea ședinței, cu un cuvânt de salut către cei prezenți a venit și Maria Culeșov, directorul ADR Sud, care le-a mulțumit membrilor CRD Sud pentru implicare și conlucrare. Doamna director și-a exprimat speranța că, odată cu constituirea comisiilor de specialitate în cadrul CRD Sud, precum și în virtutea modificărilor care vor surveni odată cu aprobarea noii legi privind dezvoltarea regională, principalul organ de coordonare a procesului de dezvoltare regională în Regiunea Sud își va fortifica rolul său, câpătând competențe și atribuții mult mai mari.

Construcția drumului intercomunitar Feștețița-Marianca de Jos - Ștefan Vodă a fost finalizată

Lucrările și activitățile preconizate în cadrul proiectului investițional "Construcția drumului intercomunitar Feștețița-Marianca de Jos-Ștefan Vodă și asigurarea conectării cu drumul național R30 Chișinău - Căușeni - frontiera cu Ucraina", implementat de ADR Sud din sursele Fondului Național de Dezvoltare Regională, au fost finalizate. Ca rezultat, s-a reușit construcția unui sector de drum nou, cu o lungime totală de 3,86 km, dintre care 0,35 km — cu îmbrăcămintă asfaltică în satul Feștețița, 1,62 km cu îmbrăcaminte asfaltică în satul Marianca de Jos și 1,9 km din macadam (pietriș), care unește cele două localități.



Proiectul, demarat la mijlocul lunii mai a anului curent, a avut drept scop

reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii de transport regionale, asigurarea conexiunii cu rețeaua de transport națională și internațională și a accesului beneficiarilor la servicii și utilități publice calitative. Costul total al proiectului este de 19 163,80 mii lei, fiind alocate în scopul implementării lui din FNDR, în 2017, 10 milioane lei.

Deși s-a angajat să execute lucrările de construcție a drumului nominalizat în decursul a opt luni de zile, antreprenorul general "ACIT-TRANS" SRL a finalizat în termen record proiectul, reușind să valorifice integral mijloacele alocate din FNDR pentru anul curent, dar și să execute pe cont propriu lucrările neacoperite financiar de către bugetul de stat pentru anul 2017. În scurt timp urmează să aibă loc recepția la terminarea lucrărilor.

Referindu-se la importanța investiției, Nicolae Tudoreanu, primarul s. Feștețița, menționează că acest proiect vine să asigure accesul cetățenilor la piața agricolă din Feștețița pentru locuitorii din localitățile învecinate: Marianca de Jos, Copceac, Alava, Volintiri, Semionovca și Brezoaia. Grație acestui drum nou construit agenții economici autohtoni vor avea acces la noi piețe de desfacere din Chișinău, Căușeni, Cimișlia și Odesa.



Factorii regionali solicită reevaluarea proiectului “Oportunități pentru atractivitatea investițională în economia Regiunii de Dezvoltare Sud” și includerea acestuia în DUP 2017-2020

Un subiect important pe agenda ultimei ședinței a CRD Sud a ținut de înaintarea către comisia interministerială, pentru reevaluare, a proiectului investițional “Oportunități pentru atractivitatea investițională în economia Regiunii de Dezvoltare Sud”. Anterior, proiectul nominalizat a fost depus de către Consiliul Raional Căușeni în cadrul celui de-al treilea Concurs al propunerilor de proiecte lansat de MDRC în scopul valorificării mijloacelor financiare din Fondul Național de Dezvoltare Regională, însă nu a fost inclus în Documentul unic de program (DUP) 2017-2020.

În această ordine de idei, Vera Ciuchitu, șefa Secției economie și atragerea investițiilor din cadrul Consiliului Raional Căușeni, a informat prezența despre faptul că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 169 din 31 iulie 2015 privind extinderea Zonei Economice Libere (ZEL) Bălți în orașele Strășeni și Căușeni, Consiliul Raional Căușeni a realizat acțiuni de identificare a oportunităților de construcție a halelor de producere și de creare a condițiilor pentru desfășurarea activității rezidenților la nivelul capacității planificate. În această ordine de idei, conducerea raionului negociază cu potențialii rezidenți pentru a organiza construcția halelor și a procesului de producere.

La moment, potrivit funcționării, Compania Corpolast Fritz Mueller GmbH, principalul rezident a Zonei Economice Libere Bălți în orașul Căușeni, a inițiat producerea cablajelor în unul din sediile temporar arendate și a început lucrările de construcție a halelor de producere. Pentru motivarea potențialilor investitori de a investi în construcția halelor și a deveni rezidenți, Consiliul Raional Căușeni și-a luat



angajamentul de a oferi terenul, cu toate comunicațiile construite.

Vera Ciuchitu a mai specificat că, în cadrul Concursului propunerilor de proiecte finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională, desfășurat în anul 2016, de către CR Căușeni a fost depus proiectul „Oportunități pentru atractivitatea investițională în economia regiunii de dezvoltare Sud” pentru construcția rețelelor, comunicațiilor și drumului de acces și amenajarea teritoriului în Filiala Căușeni a Zonei Economice libere Bălți.

În rezultatul evaluării Cererii Complete de Finanțare, de către comisia de evaluare constituită pe lângă ADR Sud, proiectul a acumulat cel mai înalt punctaj - 30.8 puncte din 32 posibile, și a fost inclus în Planul Operațional Regional Sud 2017-2020. Ulterior, fiind evaluat de către comisia interministerială, proiectul a acumulat 37,43 puncte din 60 posibile, dar nu a fost inclus în Documentul unic de program 2017-2020 (DUP).

În cele ce urmează, Vera Ciuchitu a menționat că bugetul total al proiectului este de 18,6 mln. lei, APL

Il fiind gata, la momentul depunerii proiectului, să vină cu o contribuție proprie de 2, 9 mln. lei. În prezent însă, dat fiind importanța majoră și impactul regional al acestui proiect, Consiliul Raional Căușeni a alocat o contribuție proprie în sumă de 8 mln. lei pentru construcția utilităților, și anume: a rețelelor de gaz natural de presiune medie, a rețelelor electrice, cu stația de transformare, a rețelelor de apeduct, de canalizare.

Din partea FNDR, autoritățile locale ale raionului Căușeni solicită finanțare pentru modernizarea drumului de acces și amenajarea terenului pentru construcții industriale în cadrul filialei Căușeni a Zonei Economice Libere Bălți, în sumă de 10 620 181 lei.

După o rundă de discuții și luări de cuvânt, membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud au aprobat decizia de înaintare către comisia interministerială a proiectului “Oportunități pentru atractivitatea investițională în economia Regiunii de Dezvoltare Sud”, spre reevaluarea acestuia, cu posibilitatea includerii în Documentul Unic de Program pentru anii 2017-2020 și acordarea finanțării solicitate în anul 2017.

Lucrările de reabilitare a arterei rutiere care străbate localitatea Hârtop și asigură accesul cetățenilor din comună la rețeaua de drumuri naționale se află în plină desfășurare

Satul Hârtop din raionul Cimișlia s-a transformat într-un adevărat șantier de construcții. În centrul localității se atestă, în decursul acestor zile, mare forfotă și agitație. Vuietul mașinilor și al excavatoarelor, șanțurile și mormanele de pământ care răsar de o parte și de alta a drumului, siluetele câtorva zeci de muncitori echipați, ca la carte, cu căști galbene de protecție, par să încingă atmosfera și mai tare.

Sunt în toi lucrările de reabilitare a unei porțiuni de drum local de o lungime de 2,02 kilometri din centrul satului până la drumul național R3, prevăzute în cadrul proiectului *Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin conectarea localităților și a drumurilor locale de pe coridorul 20 - RD Sud, R34-Sîrma-Tomai-Sărăteni-Hârtop-la rețeaua de drumuri*



naționale", implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare Regională.

Până la moment, a fost deja turnat primul strat de asfalt pe o porțiune de circa 400 metri de drum nou construit. Cot la cot cu antreprenorul general — firma "ACIT-TRANS" muncesc și angajații firmei subcontractate "IRINDA - PRIM".

După ce va fi reabilitat și acoperit cu înveliș asfaltic, drumul de importanță locală urmează să asigure accesul

celor 2500 de cetățeni ai satelor Hârtop și Mereni, care intră în componența comunei, la o infrastructură rutieră modernă și fără pericole.

Totodată, în cadrul proiectului dat se prevede, de asemenea, și construcția a 3.1 km de drum nou între

localitățile Mereni și Hârtop, care va contribui direct la îmbunătățirea infrastructurii rutiere din regiune, deoarece reparația porțiunii de drum în cauză va oferi posibilitatea de a îmbunătăți drumul de acces în zona economică Hârtop - Mereni. În prezent, această porțiune de drum este un drum improvizat de câmp. Acest drum reprezintă o conexiune unică între comunități și serviciile de urgență, care deseori, în condiții meteo nefavorabile, împiedică accesul acestora către localitățile respective.

"Necesitatea implementării acestui

proiect este mai mult decât primordială, deoarece zona economică Hârtop-Mereni este specializată în agricultură și industrie agricolă, astfel economia regiunii este dependentă de buna funcționare a transporturilor și rețelelor de drumuri pentru acces la piețele de desfacere.", a specificat Vladimir Medoni, primarul comunei Hârtop.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, și-a exprimat și ea speranța că proiectul *"Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin conectarea localităților și a drumurilor locale de pe coridorul 20 - RD Sud, R34-Sîrma-Tomai-Sărăteni-Hârtop-la rețeaua de drumuri naționale"* va conduce nemijlocit la asigurarea unei conectivități durabile între localitățile cu potențial economic avansat din Regiunea de Dezvoltare Sud, contribuind astfel la ridicarea potențialului economic al localităților vizate în proiect și având impact pozitiv asupra fluxurilor de investiții în regiune.

Proiectul, în valoare totală de circa 38 milioane de lei, este finanțat din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, fiind inclus în Documentul unic de program pentru anii 2017-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203 din 20.03.17, în urma desfășurării unui concurs al propunerilor de proiecte și în baza deciziei Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale.

ADR Sud a semnat contractul de antrepriză care a dat startul lucrărilor de reabilitare termică a Spitalului raional Cantemir

Prima zi din toamna acestui an, 2017, a fost una semnificativă prin faptul că Maria Culeșov, directorul ADR Sud, Andrei Ciobanu, președintele raionului Cantemir și Serghei Straistă, director al SRL „Consmodern” din municipiul Chișinău, au semnat Contractul de antrepriză privind executarea lucrărilor în cadrul proiectului "Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir" (bloc chirurgical)".

Acesta este al patrulea contract semnat în acest an de ADR Sud în scopul implementării unuia din cele cinci proiecte selectate din Regiunea de Dezvoltare Sud incluse prin Hotărâre de Guvern în Documentul Unic de Program și aprobate spre finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională începând cu 2017.

Contractul de executare a lucrărilor de reabilitare termică a blocului chirurgical al Spitalului Raional Cantemir a fost atribuit firmei „Consmodern”, câștigătoare a Licităției Publice nr. 17/02182 din 18.07.2017, desfășurate de ADR Sud în cadrul proiectului nominalizat.

Inițial, conform cererii de finanțare, valoarea estimativă a lucrărilor preconizate în cadrul proiectului era de 15 062 220 lei. În rezultatul procedurii de achiziție publică, însă, valoarea lucrărilor de construcției-montaj ce reprezintă obiectul contractului de antrepriză semnat între Agenția de Dezvoltare Regională Sud, Consiliul Raional Cantemir și SRL „Consmodern” a scăzut până la 12 163 444 lei, inclusiv TVA.

Firma „Consmodern” SRL, câștigătoare a licitației publice și în continuare antreprenor general, și-a asumat obligațiunea să execute lucrările prevăzute în contract în termen de 9 luni calendaristice din momentul înregistrării contractului la Agenția Achiziții Publice.



După semnarea contractului de executare a lucrărilor și înregistrarea acestuia la Agenția Achiziții Publice, în data de 25 septembrie a fost dat startul lucrărilor.

Precizăm că proiectul "Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir" (bloc chirurgical), al cărui buget total constituie 15 062 220 lei, a fost aplicat în cadrul Concursului propunerilor de proiecte din Fondul Național de Dezvoltare Regională 2017 - 2020 de către Consiliul Raional Cantemir, autoritatea publică locală solicitând din mijloacele Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) suma de 14 744 220 lei.

Proiectul a fost selectat ca fiind unul prioritar și ulterior a fost inclus în Documentul Unic de Program pentru următorii patru ani, aprobat de Guvern în data de 25 ianuarie 2017.

Suma alocată pentru anul 2017 din FNDR în vederea demarării procesului de implementare a proiectului de reabilitare termică a blocului chirurgical al Spitalul raional Cantemir constituie 5 000 000 lei.

În calitate de aplicant și partener, Consiliul Raional Cantemir va participa la proiectul "Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir" (bloc chirurgical)" cu o contribuție proprie în mărime de 318 000 lei.

Se prevede ca eficientizarea consumului de energie în blocul de chirurgie al Spitalului raional Cantemir să fie realizată prin implementarea unor măsuri de reabilitare a acoperișului clădirii, prin renovarea sistemului de ventilare, termoizolarea fațadei, efectuarea lucrărilor de tâmplărie și instalarea panourilor solare.

Andrei Ciobanu, președintele raionului Cantemir, a subliniat importanța realizării proiectului dat, care va genera economii de energie și va îmbunătăți eficiența în utilizarea energiei termice în instituția publică de profil medical din teritoriu. Totodată, acest proiect urmează să aducă beneficii celor circa 63 de mii de cetățeni, locuitori ai raionului Cantemir, care se adresează la Spitalul raional pentru a primi asistență și îngrijiri medicale.

A avut loc recepția finală a lucrărilor în cadrul proiectului de construcție a sistemului de canalizare în satul Roșu, Cahul

În data de 12 septembrie 2017, a avut loc recepția finală a lucrărilor în cadrul proiectului investițional "Construcția sistemului de canalizare în satul Roșu, raionul Cahul", implementat de Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud, Primăria satului Roșu, cu suportul Guvernului Republicii Federale a Germaniei prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Comisia de recepție s-a întrunit în ședință și a verificat, în prezența antreprenorului, a managerului de proiect și responsabilului tehnic, executarea lucrărilor în conformitate cu prevederile legislației. De asemenea, membrii comisiei de recepție au examinat, pas cu pas, îndeplinirea cerințelor contractului de antrepriză, ale documentației de execuție și a reglementărilor specifice, cu respectarea exigențelor esențiale în



recepție a lucrărilor în cadrul proiectului de construcție a sistemului de

Reiterăm că măsura investițională ce a ținut de construcția sistemului de canalizare din satul Roșu este parte componentă a proiectului „Îmbunătățirea serviciilor de apă și canalizare în raionul Cahul”, implementat în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” (MSPL) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ADR Sud și administrația publică locală a satului Roșu.



construcției, și au verificat termenele și calitatea definitivării lucrărilor prevăzute în contractul încheiat între investitor și executant, precum și în documentația anexată la contract.

După cercetarea vizuală a obiectului și constatarea la fața locului a înlăturării de către antreprenor a tuturor obiecțiilor consemnate anterior, membrii comisiei au acceptat recepția finală și au semnat procesul-verbal de

canalizare în satul Roșu, implementat cu suportul Guvernului Federal al Germaniei prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Urmează să aibă loc transmiterea documentației ce ține de construcția finalizată către aplicantul și beneficiarul proiectului, Primăria satului Roșu, care, ulterior, va transmite rețeaua de canalizare nou construită în gestiunea SA „Apă-Canal” Cahul.

Grație implementării acestui proiect au fost construiți 22,48 km de rețea de canalizare, dintre care 15,09 km de rețea gravitațională în interiorul satului Roșu și 7,39 km de rețea sub presiune, care va transporta apa uzată de la stațiile de pompare spre stația de tratare și epurare a apelor uzate din orașul Cahul. De asemenea, au fost construite 4 stații de pompare performante (de tip monobloc din material plastic PEID), cu asigurarea căilor de acces, prin reparația a 0,96 km de drum.

Realizarea cu succes a proiectului dat, va asigura accesul la servicii de canalizare a 2154 locuitori ai satului Roșu, a 4 instituții publice, 800 gospodării și 35 agenți economici. Costul total al proiectului "Construcția sistemului de canalizare în satul Roșu" este de circa 16,04 milioane lei.

A fost evaluat impactul proiectului “Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut”, implementat acum cinci ani din sursele Fondului Național de Dezvoltare Regională

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a evaluat impactul proiectului "Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut", depus în anul 2010 la ADR Sud, în cadrul apelului de propuneri de proiecte, și implementat în perioada anilor 2011-2012.

Proiectul, al cărui buget a fost de 16 867,8 mii lei, bani alocați sută la sută din Fondul Național de Dezvoltare Regională, și-a propus construirea infrastructurii adecvate și durabile de alimentare cu apă din surse sigure de apă, cum ar fi râul Prut, pentru localitățile Manta și Crihana Veche, prin extinderea sistemului de alimentare cu apă centralizat al municipiului Cahul și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii.

Ca rezultat, 59,1 km de rețelele de apeduct au fost construite și racordate la Stația de tratare a apei potabile din sistemul respectiv al municipiului Cahul, sursa de aprovizionare cu apă pentru care este râul Prut. Și astfel, 9600 de locuitori ai satelor Manta, Pașcani, Crihana Veche din raionul Cahul au obținut acces la serviciile de aprovizionare cu apă, prestate de către SA „Apă-Canal” Cahul.

Prin implementarea acestui proiect și instituirea unui sistem de management integrat calitate-mediu-igienă și siguranța alimentară, autoritățile publice aplicante își propuneau să impulsioneze dezvoltarea social-economică a localităților vizate și să îmbunătățească condițiile de sănătate a populației și de mediu în regiunea bazinului râului Prut, în special fiind vorba de locuitorii unităților administrativ-teritoriale Manta și Crihana Veche ale raionului Cahul.

Cu toate acestea, potrivit Violetei Evtodienco, șefa Secției statistice regionale în cadrul MADRM, deși este unul relevant și corespunde necesităților grupurilor țintă,



proiectul "Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut" nu și-a atins obiectivele scontate. Și anume, extinderea sistemului AAP al orașului Cahul, prin racordarea apeductului construit pentru satele Manta, Pașcani și Crihana Veche și crearea condițiilor pentru populație de a se conecta la sursa sigură de apă potabilă, râul Prut – nu a contribuit în mare măsură la atingerea impactului. Serviciul AAP nu este până la moment unul adecvat și durabil. Conectările consumatorilor la sistemul de AAP, racordat la sistemul respectiv al municipiului Cahul, se efectuează destul de lent. Nivelul de sănătate a populației nu este mai ridicat comparativ cu perioada în care a fost depusă cererea de finanțare din FNDR.

În concluzie, în Raportul de evaluare întocmit de minister este specificat că proiectul "Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut" ar putea avea un impact regional și servi drept exemplu pentru alte APL în promovarea regionalizării serviciilor AAC. Cu toate acestea, în rezultatul implementării acestuia nu a fost creată o intervenție logică, în care să se vadă clar ce se dorește să se întreprindă pentru a obține schimbări concrete, care sunt impedimentele care pot

influența realizarea obiectivelor.

În pofida faptului că autoritățile locale au avut drept scop să obțină acces la sursa de apă curată pentru locuitorii satelor Manta, Pașcani și Crihana Veche, rata de conectare la sistemul nou construit este una mică și, astfel, nu este asigurată durabilitatea proiectului și a investițiilor făcute.

Afară de constatări, raportul mai conține și recomandări pe care specialiștii din cadrul MADRM au ținut să le înalteze primăriilor Manta și Crihana Veche. Și anume: să intensifice lucrul cu populația pentru a-i demonstra beneficiile conectării la un sistem centralizat de AAP, să aplice principiul de cooperare intercomunitară pentru organizarea, în comun cu primăria municipiului Cahul, a serviciului public de alimentare cu apă și canalizare și delegarea serviciului AAP, inclusiv cu transmiterea în gestiune a rețelilor și surselor de apă alternativă (fântânilor arteziene), prestatorului de serviciu în conformitate cu legislația în vigoare. Totodată, administrațiile publice locale urmează să identifice soluții pentru crearea sistemului centralizat de canalizare, se menționează în raport.

Construcția sistemului de canalizare în sectorul Valul lui Traian din Căușeni este monitorizată în permanență de specialiștii ADR Sud

Specialiștii Agenției de Dezvoltare Regională Sud țin la control și verifică în permanență mersul și volumele lucrărilor executate de către operatorii economici contractați în cadrul proiectelor de dezvoltare regională. Așa, bunăoară, Andrei Tomescu, specialist în cadrul secției management proiecte, s-a deplasat recent la Căușeni pentru a se documenta și a nota progresul fizic al proiectului "Construcția sistemului de canalizare în sectorul Valul lui Traian și modernizarea stației de epurare din orașul Căușeni", etapa I, demarat la 27 iulie 2017.



De la lansare până în prezent, a fost stabilit că lucrările se desfășoară ritmic, conform graficului de execuție,

ADR Sud ca urmare a desfășurării procedurii de licitație publică, și-a asumat obligațiunea să execute lucrările prevăzute în contract reieșind

2020 și finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională, constă din două etape și însumează costuri totale în valoare de circa 64 de milioane de lei. Suma solicitată din FNDR este de 40 000 000 lei, bugetul aprobat pentru anul 2017 fiind de 5 000 000 lei.

Autoritățile administrației publice locale, Consiliul Raional Căușeni și Primăria Căușeni, s-au angajat să participe și ele cu o contribuție proprie la implementarea acestui proiect investițional, dorindu-și ca, în rezultatul implementării acestuia, cei circa 2000 de cetățeni care locuiesc în sectorului Valul lui Traian din orașul Căușeni și, în total, circa 17000 de locuitori ai centrului raional, să beneficieze de un trai decent și un mediu ambiant mai curat.

La prima etapă a proiectului, se prevede construcția a 8,923 km de rețea de canalizare gravitațională în sectorul Valul lui Traian din orașul Căușeni, cu racordarea ulterioară a acestuia la sistemul de canalizare existent. De asemenea, se preconizează reabilitarea a 220 metri pătrați de asfalt și construcția a 291 cămine de vizitare a rețelei de canalizare nou-construite. După care, în cadrul celei de -a doua etape urmează să fie efectuată reconstrucția stației de epurare a apelor uzate din orașul Căușeni.



până la moment fiind construite 171 cămine de vizită, montați 606,5 metri liniari de țevă din PVC cu diametrul de 250mm, SN4; 258,5 m.l. de țevă din PVC Ø 250mm, SN8. De asemenea, în procesul de construcție a noii rețele de canalizare s-au montat 3842,0 m.l. de țevă din PVC cu diametrul de 200mm, SN4, și 302,5 m.l. țevă din PVC Ø 200mm, SN8.

Antreprenorul general „POLIMER GAZ CONSTRUCȚII” SRL, contractat de

din suma de 7 mln. 835 264,98 lei și în termen de 6,5 luni calendaristice din momentul înregistrării contractului la Agenția Achiziții Publice, perioada maximă de execuție a lucrărilor fiind, conform cererii de finanțare, de 7 (șapte) luni calendaristice.

Precizăm că proiectul „Construcția sistemului de canalizare în sectorul Valul lui Traian și modernizarea stației de epurare din orașul Căușeni”, inclus în Documentul Unic de Program 2017-

Actorii regionali și locali din Republica Moldova și-au consolidat capacitățile în cadrul unei tabere de vară organizate de partenerii din Letonia

Pe parcursul lunii august a anului curent, ca rezultat al parteneriatului dintre Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Letonia și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din Republica Moldova, a fost organizată o tabără de vară pentru reprezentanții agențiilor de dezvoltare regională și ai autorităților publice locale.

Obiectivul școlii de vară a fost de a consolida profesionalismul și capacitățile specialiștilor locali și regionali din Republica Moldova, precum și preluarea bunelor practici în elaborarea și implementarea proiectelor în domeniul turismului, culturii, dezvoltării afacerilor, planificare teritorială la nivel regional și local, precum și promovarea cooperării regionale și locale între țări.

La școala de vară au participat 21 de persoane, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și

transnațională și inter teritorială", cu prezentarea condițiilor de parteneriat între grupurile de acțiune locală a Statelor Membre UE, sau alte țări, scopul cărora este să asigure suportul cooperării la nivel internațional, să faciliteze schimbul de experiență, calitatea ideilor noi și inovatoare de cooperare, precum și să încurajeze dezvoltarea afacerilor și ocuparea forței de muncă. În același context, participanții au fost informați despre posibilitatea de participare în cadrul Parlamentului European Rural al Tinerilor. Reprezentanții Agenției Letone de Investiții și Dezvoltare



și rolul autorităților de diferite niveluri în aceste direcții.

În cooperare cu Ambasada Republicii Moldova în Letonia, în seara zilei de 7 august, a fost organizată o degustare a produselor tipice din regiunile Moldovei, familiarizarea cu costumele și obiceiurile tradiționale. Seara oaspeții au avut posibilitatea să stabilească noi cunoștințe, și să consolideze contactele existente.



Mediului, al Agențiilor de Dezvoltare regională Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia cât și reprezentanți ai administrației publice locale de nivelul I și II. Genericul seminarului de lansare "de la idee la proiect" a fost - opțiunile de asistență în cadrul proiectelor de cooperare Moldova-Letonia.

Reprezentanții Forumului Rural din Letonia au prezentat abordarea programului LEADER în Republica Letonia, și anume: "cooperarea

(LIAA), au informat participanții despre activitățile realizate și suportul oferit prin programul de promovare a competitivității internaționale care sprijină implicarea regiunilor de dezvoltare, municipalităților și antreprenorilor în conferințe, seminarii și forumuri desfășurate în străinătate.

În cadrul atelierului, reprezentanții Moldovei s-au angajat în discuții cu referire la provocările și oportunități de dezvoltare regională și locală precum

Reprezentanții delegației din Republica Moldova s-au divizat ulterior în grupuri și au mers să facă schimb de experiență în 10 regiuni din Letonia: Dobeles, Raunas, Jelgavas, Preiļu, Riebiņu, Ropažu, Neretas, Aizkraukles, Rēzeknes, precum și în Regiunile de Planificare Riga și Kurzemes. În timpul acestei vizite moldovenii au fost familiarizați cu o varietate de exemple de bune practici și au beneficiat de consultanță din partea Letoniei în domeniul dezvoltării afacerilor și turismului, guvernantei locale în organizarea muncii, zone de dezvoltare și planificare, management de proiect și furnizarea de servicii. A fost de asemenea, evidențiată cooperarea existentă, precum și noi oportunități de cooperare. În acest context au fost semnate intenții de colaborare între satul Cazangic, raionul Leova cu regiunea Neretas municipalitatea Ropaž cu satul Sireți, raionul Strāšeni.

A fost lansat concursul proiectelor de inovare și transfer tehnologic pentru anul 2018

Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic din cadrul Academiei de Științe a Moldovei anunță despre desfășurarea concursului proiectelor de inovare și transfer tehnologic pentru anul 2018.

Obiectiv: Dezvoltarea unei economii bazate pe inovații și transfer de tehnologii noi, prin stimularea și dezvoltarea IMM-ilor inovative.

Condiția obligatorie pentru aplicarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic este implementarea unei inovații sau tehnologii noi pentru Republica Moldova.

Perioada de implementare a proiectelor de inovare și transfer tehnologic este de maxim 2 ani.

Proiectele de inovare și transfer tehnologic se finanțează de la bugetul de stat, în volum de cel mult 50%, acordându-se prioritate proiectelor cu pondere mai mare de cofinanțare din sursele proprii a agentului economic, care constituie minim 50% din bugetul total al proiectului.

Cuantumul anual de finanțare a unui proiect: Finanțarea proiectului din bugetul de stat este până la 1 mil. lei pentru un an de implementare a proiectului.

Cofinanțarea cu mijloace financiare a activităților din cadrul proiectului se efectuează de către cofinanțator pe parcursul etapelor prevăzute în contract, mijloacele bugetare fiind alocate numai după realizarea cofinanțării.

Cofinanțarea cu mijloace materiale poate fi admisă în următoarele forme: utilaje, aparate, echipamente, materiale circulante, servicii necesare pentru realizarea proiectelor legate de procesul tehnologic din cadrul acestora.

Pentru toate lucrările și cheltuielile realizate prin cofinanțare, documentele justificative trebuie să corespundă perioadei de derulare a etapei pentru care s-a realizat cofinanțarea. Cofinanțatorii vor asigura înregistrarea documentelor în circuitul financiar-contabil în evidențe separate, destinate proiectului respectiv.

Și instituțiile publice câștigătoare vor beneficia de 50% pentru



implementarea proiectului și planului său de afaceri. Ideea de afaceri inovativă trebuie să fie în cadrul următoarelor direcții strategice:

Materiale, tehnologii și produse inovative. Construcții durabile; Eficiența energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie; Sănătate și biomedicină; Tehnologii informaționale; Biotehnologie; Agricultură ecologică.

Grupul țintă: Întreprinderile mici și mijlocii și instituțiile din sfera științei și inovării din Republica Moldova.

Condițiile de eligibilitate al organizației-executoare sînt confirmate prin:

- certificatul de acreditare de către Consiliul Național de Acreditate și Atestare (CNAA) sau statutul de rezident al parcului științifico-tehnologic/ incubatorul de inovare;
- certificatul privind lipsa sau existența restanțelor la bugetul public național;
- declarația de confirmare a eligibilității potențialilor contractori/cofinanțatori;
- confirmarea înregistrării obligatorii a obiectelor de proprietate intelectuală, în condițiile legii, la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, a rezultatelor proiectelor anterioare;
- lipsa încălcărilor anterioare ale prevederilor unor contracte de finanțare cu Consiliul Suprem, Centrul pentru Finanțarea Cercetării Fundamentale și Aplicative, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic și Centrul Proiecte Internaționale,

termenul de prescripție stabilit fiind de 3 ani.

Propunerile de proiecte de transfer tehnologic de inovare vor fi elaborate conform formularului-tip și însoțit de: scrisoarea de garanție a cofinanțării; Planul de afaceri; copia brevetului (dacă este cazul); copia certificatului de înregistrare a aplicantului și cofinanțatorului; certificatul privind lipsa sau existența restanțelor la bugetul public național pentru aplicant și cofinanțator; declarația de confirmare a eligibilității potențialilor contractori; certificatul de rezident al parcului științifico-tehnologic sau al incubatorului de inovare sau cererea cu intenția de a deveni rezident al PȘT/II, în baza proiectului de inovare și transfer tehnologic (în cazul altor întreprinderi decât organizațiile științifice acreditate); copiile buletinelor de identitate ale personalului angajat în proiect și CV-urile; declarație privind valoarea ajutorului de minimis primit în ultimii 3 ani fiscali consecutivi; alte documente solicitate.

Aceste acte vor fi anexate la propunerea de proiect într-un singur fișier în format pdf și plasate în sistemul informațional expert-online pe pagina web: www.expert.asm.md de către conducătorul proiectului.

Proiectele se vor prezenta în 1 exemplar pe suport de hârtie și în format electronic, la adresa Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic. Formulare necesare pentru participarea la concurs pot fi descărcate de pe pagina www.aitt.md.